

LAUSUNTO
15.2.2016

Valtiovarainministeriö
Markus Teräväinen / Kirjaamo

Lausunto Hallituksen esitykseen autoverolain muuttamisesta

Viitaten lausuntopyyntöönne haluamme esittää seuraavat huomiot hallituksen esitykseen ja etenkin lakimuutoksen riskeihin ja sen vaikutusarvioiden perusteisiin.

Esityksen mukainen autoveromalli johtaa tilanteeseen, jossa autoverotus ei noudata verotuksen yhdenvertaisuusperiaatetta, jonka mukaan verotuksen tulisi olla yhdenmukainen kaikille. Autovero on Suomessa auton käyttöönoton yhteydessä perittävä kertaluontoinen vero, jonka määrä ei muutu auton käyttöaikana, ellei autoon tehdä sen verotukseen vaikuttavia rakenteellisia tai muita muutoksia. Näin ollen kaikista samanlaisista samaan aikaan käyttöönotetuista autoista peritään samansuuruinen vero riippumatta auton ajosuoritteesta tai normaalista kulumisesta johtuvasta arvon alenemasta. Myöskään auton kunnossapito ja käyttötapa eivät vaikuta ensirekisteröinnin yhteydessä perittyyn autoveron määrään, vaan kyse on aina auton käyttöönotosta perittävästä verosta. Nyt ehdotetussa mallissa kahdesta samanlaisesta autosta lopullisesti vientipalautuksen jälkeen perittävä autoveron määrä kuitenkin vaihtelisi nimenomaan riippuen auton ajomäärästä ja kunnossapidosta siten, että paljon ajetusta ja huonokuntoisesta autosta maksettaisiin enemmän autoveroa kuin vähän ajetusta ja hyväkuntoisesta autosta. Tämä johtaa verotuksen yhdenmukaisuusperiaatteen vastaiseen tilanteeseen.

Siirryttäessä määräaikaiseen käyttöön tulevien leasing- ja vuokra-autojen osalta käyttöaikaan suhteutettuun verotukseen jo ensiverotuksen yhteydessä, on myös syytä kiinnittää erityistä huomiota uudenlaisiin väärinkäytösriskeihin, jotka liittyvät ennakkopalautuksen helppoon saatavuuteen ja prosessin mahdollistamaan väärinkäytösten matalampaan kynnykseen, kuin nykyisillä prosesseilla toimien. Pääasiallinen väärinkäytösriski liittyy siihen, että ennakkopalautuksen yhteydessä verohyöty saadaan etukäteen keskimääräisen prosenttiosuuden mukaisesti ja lopullinen verotus määräytyy vasta vuosien kuluttua auton maastaviennin yhteydessä perustuen auton markkina-arvon mukaiseen vientipalautuksen laskentaan. Tämä avaa väärinkäytösmahdollisuuden harmaantalouden toimijoille, jotka vääristämällä auton todellisen kunnan vientihetkellä maksimoivat vientipalautuksen määrän. Tällaisen vilpin havaitseminen on Tullin ja Verohallinnon kannalta erittäin vaikea ja työlästä, kun taas vilpillisessä mielessä toimivalle se on helppo toteuttaa ja voi tuoda merkittävän, jopa tuhansien eurojen hyödyn hyvin matalalla kiinnijäämisriskillä. Esityksessä viranomaisille annettu mahdollisuus tarkastaa ajoneuvo on tehoton este, koska vientipalautusten määrän kasvaessa on autojen tarkastaminen laajassa mitassa käytännössä mahdotonta.

Auton markkina-arvon mukainen vientipalautuksen määrittely on työläs ja hidas prosessi, jonka vuoksi nykyinenkään vientipalautusmenettely ei ole ollut käytännössä toimiva. Hidas käsittelyaika ja päätöksen ennakkoinnin mahdottomuus johtaa niin autoalan, kuin leasingyhtiöidenkin

oikeusturvan ja tasapuolisen kohtelun vaarantumiseen. Nämä ongelmat vain pahenevat esityksen mukaisessa käytännössä, sillä vientipalautushakemusten määrän kasvaessa prosessiajat venyvät ja käsittely ruuhkaantuu, mikä vaarantaa tasapuolisen kohtelun ja tulee johtamaan pitkittyvään valituskierteeseen aivan samalla tavalla, kuin käytettynä maahantuotujen autojen verotusmenettelyn suhteen on käynyt. Tätä kehityskulkua tukee myös Tanskan tilanne, jossa leasingyhtiöiden tekemien vero-oikaisujen ja valitusten määrä on kasvanut räjähdysmäisesti ja johtanut käsittelyn ruuhkautumiseen. Tästä johtuen Tanskassa on tietojemme mukaan käynnistetty toimenpiteet prosessin yksinkertaistamiseksi siten, että vientipalautuksen määrittelyssä siirryttäisiin täysin prosenttiperusteiseen malliin nykymallista, joka mahdollistaa joko prosenttiperusteisen tai auton arvonmukaisen vientipalautuksen määrittelyn.

Edellä esitettyjen väärinkäytösriskien ja prosessiongelmien ehkäisemiseksi sekä verotuksen yhdenmukaisuuden turvaamiseksi vientipalautuksen määrittely tulisi toteuttaa perustuen käyttöajan mukaisiin prosenttiosuuksiin. Tällöin autoverotus ja vientipalautus olisivat läpinäkyviä, ennakoitavia ja verotuksen yhdenvertaisuusperiaatteen mukaisia. Tällä tavalla vientipalautusten käsittely olisi myös helposti automatisoitavissa.

Esityksen vaikutusarvioinnissa todetaan, että lainmuutoksella odotetaan olevan vain vähäinen vaikutus markkinoihin ja etenkin valtion verokertymään. On kuitenkin perusteltua odottaa, että toimivalla tavalla toteutettuna leasingautojen autoveron ennakkopalautus tulee lisäämään leasingin suosiota niin uusien, kuin käytettyjenkin autojen markkinoilla Suomessa. Tanskassa vastaavan veromuutoksen jälkeen leasingin osuus nousi nopeasti muutamassa vuodessa noin 20%:sta yli 40%:iin. Lisäksi leasingin osuus kasvoi selkeästi enemmän kalliimman luokan autoissa, minkä vuoksi taloudellinen vaikutus verokertymään on ollut varsin suuri. Käsityksemme mukaan Tanskan autoverotuotto on lakimuutoksen jälkeen pienentynyt noin 30% suhteutettuna automyyntin määrään. Samalla leasingin käyttö on levinnyt ripeästi myös kuluttajien keskuudessa, vaikka yksityishenkilöille tarkoitettua leasingia ei käytännössä esiintynyt Tanskassa aiemmin. Vastaava kehityskulku on erittäin todennäköinen myös Suomessa, mikä johtaisi huomattavasti suurempiin taloudellisiin vaikutuksiin, kuin mitä esityksen vaikuttavuusarvioinnissa on esitetty.

Kaiken kaikkiaan esitys lisää monimutkaisuutta Suomen autoverotukseen ja johtaa verohallinnon ja Tullin työmäärän kasvuun. Lisäksi kansalaisten tasapuolinen kohtelu ei toteudu kaikilta osin. Näin ollen tässä yhteydessä olisi syytä selvittää muita mahdollisuuksia muuttaa autoverotusta esimerkiksi vuotuisen veron suuntaan, jolloin myös leasing- ja vuokra-autojen käyttöaikaan perustuvan verotuksen ongelma voitaisiin ratkaista kestäväällä tavalla ilman esityksen mukaista raskasta mallia. Tällainen muutos tulisi toteuttaa markkinahäiriöitten välttämiseksi asteittain yhteistyössä autoalan toimijoiden kanssa.

Lisätietoja lausuntoomme liittyen saa allekirjoittaneelta.

Santander Consumer Finance Oy

Hannu Heliö

Johtaja
puh 050-440 8967
e-mail hannu.helio@santander.fi